

Mētrienas Dzīve

Izdod Mētrienas pagasta pārvalde
2020. gada janvāra avīze
Nr. 1 (255)

Foto – Valda Otvare

Janvāris īsumā

17.01. Madonas novada domes vadība iepazīšanās nolūkā apmeklēja Mētrienas pagasta iestādes.

18.01. – 30.01. Bibliotēkas telpās Gunārs Pastars gatavo īsfilmu par Rīgas Stradiņa Universitātes profesoru Osvaldu Jokstu.

25.01. Mētrienā kolektīvās medības ar dzinējiem.

30.01. Bibliotēkas telpās tikšanās ar profesoru Osvaldu Jokstu par vairākām juridiskām problēmām.

Līdz 24.01. pieteikšanās uz Mētrienas pagasta īpašumu apsaimniekošanas nodaļas vadītāja amatu.

31.01. Darbu beidz lauku konsultante Mētrienā Inese Podiņa.

Notikumus apkopojis
Ilmārs Grudulis

Mīlestību pret sevi un mīlestību pret pasauli aiz loga

Laiks rit neatkarīgi no notikumiem mūsu dzīvē, bet, tuvojoties gadu mijai, allaž aizdomājamies par paveikto – veiksmēm un kļūdām. Ceram, ka nākamais gads būs labāks nekā iepriekšējais.

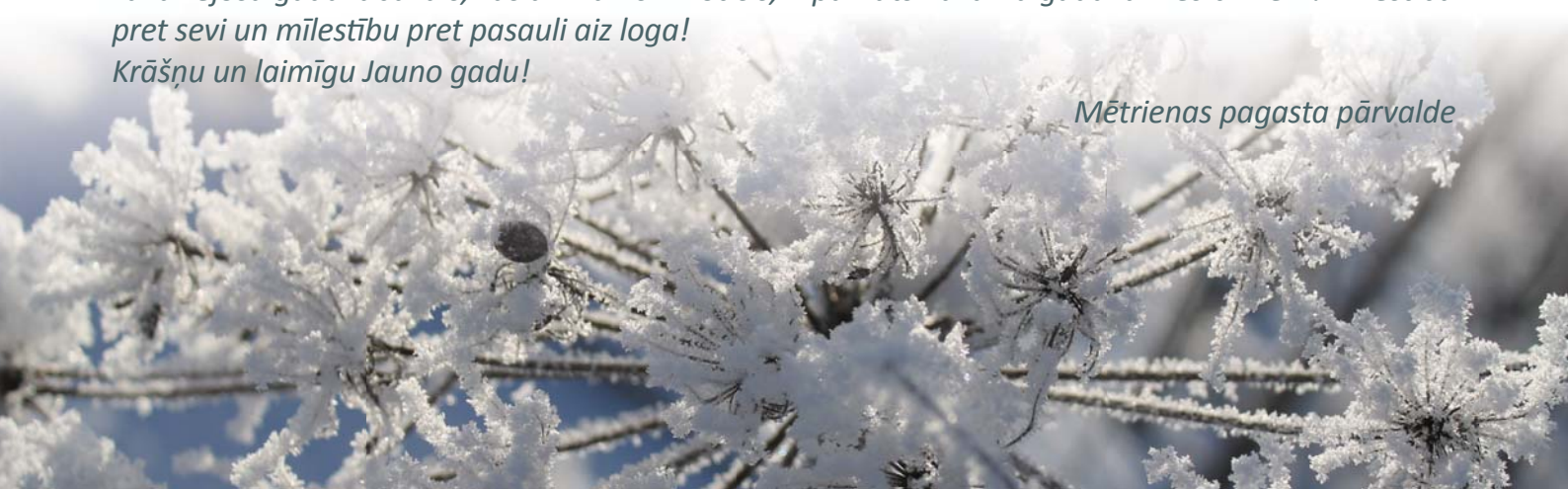
Laiks, kurā dzīvojam, ir gana spraigs un sarežģīts. Daudzi procesi notiek neatkarīgi no mums, tāpēc visiem mums jābūt gudriem. Katrs sīkums, katrs smaids un katra asara ir vajadzīga, lai mēs taptu stiprāki garā, dvēselē un zinošāki, sperot savus ikdienas soļus.

Katrs gads ir atkal jauns sākums, tas dod mums iespēju būt labākiem nekā vakar, tas sniedz izaicinājumu sevi pāraugt, pārspēt un pilnveidot.

Lai aizejošā gada labākais, kas ar mums ir noticis, ir pamats nākamā gada laimes brīžiem! Mīlestību pret sevi un mīlestību pret pasauli aiz loga!

Krāšņu un laimīgu Jauno gadu!

Mētrienas pagasta pārvalde

2019. gads Mētrienā

REDZESLOKĀ

Aizsteigušies divpadsmit mēneši. Pagājis rudens, paslīdējusi ziema, paskrējis pavasaris un aizsteigusies vasara. Un, lūk, vēl viens gads pasteidzies un kļuvis par vēsturi.

2019. gads Mētrienā darījis savas lietas, citam licis vilties, citam kļūt labākam, draudzīgākam, spēcīgākam, pārvarot šķēršļus, grūtības, sasniedzot cerēto un plānoto.

Pērnais gads vēsturē ieiet ar sāpīgu notikumu – Mētrienas pamatskolas slēgšanu. Jau janvāra mēnesī skolā ieradās novada domes priekšsēdētājs A. Lungevičs un Izglītības nodaļas vadītāja S. Seržāne. Nepārprotami tika izteikts vēstījums par skolas slēgšanu. Tam negribējās ticēt, līdz pēdējam brīdim nepameta cerība, ka varbūt viss vēl būs labi. Ticēja un cerēja skolotāji, skolēni, vecāki. Tomēr valdības vadītāju un deputātu uzskatus nekas nemainīja. 2019. gada augusta pēdējā dienā tā tika slēgta.

Pie jaunām, mājīgām telpām tika Mētrienas pasta nodaļa, kas savus klientus un apmeklētājus kopš februāra mēneša sagaida Mētru ielā 1.

Daudz interesantu notikumu bija kultūras un sporta jomā. Pateicoties sniegam, varējām baudīt hokeja priekus Alda Oša saimniecībā „Akmentāji”. Ar izciliem lomiem un skaistām trofejām priecēja makšķernieki un mednieki. Sportisti ar

jauniem rekordiem pārsteidza gan volejbola, gan basketbola laukumos. Ar izciliem sasniegumiem mūs priecēja pludmales volejbolists Edgars Točs.

Desmit gadu jubilejas svinēja VPKD „Meteņi” un SDK „Mētra”. Birzītē izskanēja sieviešu kora „Jūsma” 25. gadu jubilejas koncerts. Pašdarbības kolektīvi priecējuši mētrieniešus un devušies ciemos uz blakus pagastiem un novadiem.

Valsts svētkos saņēmām Pateicības balvas gan no vietējās pagasta pārvaldes, gan Madonas novada pašvaldības.

Mētrienas iedzīvotāki aktīvi piedalījās Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Mētrienas pamatskolas skolēni apceļoja dzimto Latviju. Izskanēja pēdējais izlaiduma valsis Mētrienas pamatskolā. Augusta mēnesī skola visus gaidīja uz salidojumu.

Uz saturīgām tikšanās reizēm visus gaidīja bibliotēkas vadītāja Jolanta Vītola. Neiztikām bez ikgadējās rokdarbu izstādes, radošajām darbnīcām, pasākumiem. Nozīmīgajā jubilejā sveicām novadnieku dzejnieku Leonu Briedi, apmeklējot dzejas izrādi Madonā.

Pie Piemiņas akmens „Visiem, kas dzīvojuši Mētrienā” atzīmējam ievērojamus svētku datumus, atceres dienas, pieminējam aizgājējus.

Īstenoti vairāki nozīmīgi projekti. Vairākas aktivitātes uzrunāja mētrieniešus projekta „Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Madonas novada iedzīvotājiem” ietvaros.

Tikšanās ar ārstiem, speciālistiem.

Sieviešu klubiņa „Ābele” meitenes īstenoja un realizēja projektu velomaršrutam „Mētrienas stāsti”.

Sakopti Brāļu kapi „Runci”.

Radoši darboties un izglītoties turpināja sieviešu klubiņa „Ābele” dāmas. Mācījās aust celaines, lielākus darbiņus veidoja uz dāvatājām stellēm.

Labi darbi tika īstenoti talkas dienās, kad aprūpējām iestādītos ozoliņus mūsu ievērojamākajiem cilvēkiem, sakopām Odzianas ezera un estrādes teritoriju, tautas nama un Mētrienas pamatskolas apkārtni.

Nomainījās pagasta pārvaldes darbinieku rindas. Amatu atstāja pagasta pārvaldes vadītājs Andris Dzenovskis, sporta darba organizatore Līga Pastare, sociālā darbiniece Rita Šuvcāne, Bāriņtiesas locekle Vallija Sīpola, kasiere Ināra Krasovska, ārsta palīdzē Sandra Daugē, īpašumu apsaimniekošanas nodaļas vadītājs Jānis Trops. Viņa vietā 2020. gada janvārī pienākumus pildīja Aldis Ošs, bet februārī izsludinātajā konkursā amatā apstiprināja Valdi Broku.

2019. gads jau ir vēsture. Vēsture, kādu mēs paši veidojam. Ticēsim un cerēsim, ka 2020. gads būs veiksmīgāks, labāks, ar skaistiem, izciliem darbiem piepildīts. Lai mums izdodas!

2019. gada notikumus atskatījās
Solvita Stulpiņa

Četrdesmit viens gads pie piena mašīnas stūres

CILVĒKS PAGASTĀ

Attēlā jūs redziet Andri Amatu, kurš kopš 1979. gada ir uzticīgs vienai profesijai – piena vedēja mašīnas šoferis. Interviju ar Andri varēsiet lasīt marta numurā, kad Mētrienas tautas nama amatieru teātra kolektīvs „Maskarāde” svinēs jubileju, jo Andris ir teātra kolektīva dalībnieks.

Solvita Stulpiņa
Foto no personīgā arhīva

Andris Amats.

Zelta kāzas

JUBILEJA

Neticami, kur tik ātri var aizsteigties gadi, bet visam tam dzīvs piemērs tepat kaimiņos – „Zeltiņu” māju saimniekiem Zelta kāzas!

Tas bija 1969. gada Ziemassvētkos. Tepat „Zeltiņu” mājās. Silti, mīļīgi. Aukstums nebija liels, bet sniega daudz. Narisova kungs ar „bobiku” atveda no pagasta sarakstus. Spēlēja M. Tučs, A. Utināns. Daudz dziedājām, sēžot pie galdiem. Mičojot vainadziņš tika likts Inārai Špurei (tagad Mālniece) ar draugu Gati Krūmiņu no Praulienas. Kārlis Zariņš un Dzintars Litaunieks visādas ēvergēlības taisīja. Es toreiz „Ozolkalnā” dzīvoju. Grūti bija līdz mājām nokļūt...

Tagadējais servitūta ceļš piecdesmitajos gados visiem, kas te dzīvojam, bija jālabo pašiem. Sākot ar Riekstiņtēvu līdz Štāku tēva mājām. Mēs ar Albertu savos nogabalos, „spēlēdamies” izlīdzinājām savestās čupiņas. Privatizācijas laikā par abiem „sastikējām” traktoru T – 40. Man vairs dzīves līdzgaitnieka nebija, tāpēc vairāk darbojās Alberts. Dārzus uzara, sastrādāja. Sadzina vagas. Cik jāmaksā? Pietiks ar „gotiņu” (divi lati)... Izvagoja dāru. Cik jāmaksā? Pietiks ar „lielo Mildu” (eiro)... Sienu plāva, vienu gabaliņu sakrāvām, tad nākamo. Malkas kravas un siena gubiņas savestas. Kartupeļu rakšanas laikā – nobrauc savā laukā, tad manā, tā pēc kārtas. Nu vienreiz labs kai-

Gaviļnieki.

miņš, ar mūžīgo humora piedevu! Kāvām cūkas, ne jau vienmēr tas sanāca reizē. Mainījāmie ar abādu kāpostu kanniņām, zarnu zupām, asins desām. Daina cepa tik garšīgu saldskābo maizīti, vēl tagad jūtu garšu mutē. Cik aukstās gaļas bļodiņas, siera ripuļi, ķiseļi ir pārnēsāti pār lauku no vienas mājas uz otru! Kādreiz viņi turēja cūku mammu. Labi, ka no kaimiņiem varēja klēpītī atnest sviņtēnu. No viņiem arī gotiņu toreiz nopirku. Kādas toreiz bija cenas! Šausmas, ja jāsalīdzina ar mūsdienām... Nu forši kaimiņi!

Paldies bērniem par skaisto jubileju, ko viņi saviem vecākiem dāvāja Zelta kāzas. Tik jauki, sirsnīgi viss pārdomāts!

Nobeidzu ar vārdiem, kas piestāv viņiem – maniem kaimiņiem:

Bagāts tas, kurš citu ļaužu acīs,
Vienmēr sauli vēlas ieraudzīt!

*„Dreimaņu” kaimiņiene
Foto no personīgā arhīva*

Literatūra

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

Dodies lasīšanas tūrē kopā ar Martu un Gustavu!

Šāds, rakstiski izlikts aicinājums mani uzrunāja bibliotēkā. Piedāvā – izlasīt 20 grāmatas līdz 2020. gada beigām! Jauns projekts Latvijas televīzijā, ik ceturtdienu plkst. 20.00. Raidījuma vadītāji tiksies ar mūsdienas literātiem un caur tekstiem – arī ar aizgājušo laiku rakstniekiem, kuri atstājuši neizdzēšamas pēdas latviešu literatūras vēsturē.

Projekts tapis ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu un iekļauts Latvijas valsts simtgades notikumu programmā.

Informācija par grāmatām, kuras piedāvātas izlasīt, pieejama pagasta bibliotēkā pie vadītājas Jolantas. Atsaucies!

*Materiālu sagatavoja
Solvita Stulpiņa*

Šogad bibliotēkā varēsīm lasīt:

Laikrakstu „Stars” un 12 abonētos žurnālus par dažādām tēmām:

„Annas Psiholoģija”,
„Dārza Pasaule”,
„leva”,
„Ievas Stāsti”,
„Ievas Veselība”,
„Ilustrētā Pasaules Vēsture”,
„Iri”,
„Mājas Viesis”,
„Planētas Noslēpumi”,
„Privātā Dzīve”,
„Praktiskais Latvietis”,
„Santa”.

Bibliotēka kā dāvinājumus saņem arī žurnālus

„Rīgas Laiks”,
„Vides Vēstis”,
„Putni Dabā”, un
„Medības”.

*Jolanta Vītola,
bibliotēkas vadītāja*

Kopā ar bērniem un mazbērniem.

Četri vakari Valtersalas purvā

NOVADNIEKS

Nav iedomājama Mētrienas vasara bez miglā kūpošiem purvājiem, ar reibinošu vaivariņu smaržu. Bet vaivariņu lauki piebārstīti ar kreimenēm līdzīgām ārkauša kasandrām.

Mētrienā purvu ir daudz, bet šoreiz mēs parunāsim par vienu no tiem – ko ļaužu valodā dēvē par Valtersalas purvu.

Kā visa Mētrienā, arī purvi un meži ir pārdzīvojuši dažādus laikus. Tajā skaitā gan zviedru, gan krievu. Retumis šeit iemaldījās arī poļu karotāji. Bet vislielāko iespaidu uz Mētrienu atstājis vācu valdīšanas laiks. Ir nostāsti par nežēlīgajiem muižniekiem fon Freijiem. Bet no 1852. gada šeit valdīja Eduards Aleksandrs fon Klots. Viņš un viņa pēcteči izcēlās ar labvēlīgu attieksmi pret vietējiem zemniekiem.

Zināms ir tas, ka daudzi tagadējie Mētrienas sili un meži bija apstrādāta aramzeme. Taču purviem tai laikā bija liela nozīme tāpēc, ka tie lielā mērā uzturēja vietējo ekonomiku. Ir zināms, ka Valtersalas iztekošā Žagatiņas upīte ar saviem ūdeņiem vairākus gadsimtus dzina dzirnavas un dēļu zāģēšanas ierīces. Šajā sakarībā, pavadot purvā četras pēcpusdienas, mēģināju iedomāties, kā viss tas agrāk notika. Klejojot pa purvu 3. aprīlī, (2019. gadā), 17. aprīlī, 4. septembrī un 21. novembrī, pārdomāju, kā pirms daudziem simtiem gadu cilvēki no šī purva savāca ūdeņus un novadīja līdz Odzianas muižai. Tik tiešām tas ir bijis pārdomāts darbs, jo vēl tagad ir desmitiem darbojošos grāvju un vēl vairāk aizaugušu grāvju vietu, kuri savāca visus purva ūdeņus.

Zīmīgi, ka mētrieniešiem vietējie purvu nosaukumi bija dažādi. Piemēram, Teiču purvu agrāk neviens nezināja. Katrs purva gabals tika saukts savā vārdā. Piemēram, Sildu purvs, Siksalas, Mindaugas, Ozolsalas purvs. Tāpat arī ar Valtersalas purvu. Daļu gar tagadējā Mētrienas – Ļaudonas ceļu pret Purvmalu mājām sauc par Salenieku purvu. Salenieka purvā pirms sešdesmit septiņdesmit gadiem bija diezgan liela kūdras

Valtersalā.

Ilmārs ar savu uzticamo draugu Kerī.

ieguves vieta. Tur ieguva pakaišu kūdru, bet lielākoties dedzināmo kūdru. Ir vēl saglabājušās fotogrāfijas no kūdras ieguves vietas, bet par to kādā no nākamajiem avīzītes numuriem.

21. novembra septiņu stundu gājiens daļēji ievilkās naktī, jo purva vidū starp Vīnkalniem un Liepsalām mana krievu Eiropas laika Keris pacēla un aizdzinaalni Beļavas virzienā. Nācās gaidīt purva vidū vai veselu stundu. Jo bija bailes, ka suns neklūst par upuri vilkiem, kuri bieži redzēti un dzirdēti gaudojam šajā apvidū. Keris noskrējies atgriezās un paklausīgi sekoja man. Taču mana lēnā iešana pa purva lāmām viņam apnika un suns sāka dažādas izdarības. Vienā no manām paklupšanas reizēm, viņš nocēla no galvas cepuri un aiznesa purvā. Kamēr es to meklēju, viņš paspēja aizstiept arī cimdsus. Meklējot tos pa tumsu, pazaudēju arī mačeti. Tā kā naktī vairs atrast neko nebija iespējams, gar Kaktiņiem devos mājās. Nākamā diena bija Kaktiņu saimnieces Hertas Siliņas jubilejas reize. Tāpēc mežā atgriezot tikai vēl pēc dienas. Zinādams un atcerēdamies apmēram vietu, kur savas mantas pazaudēju, devos ar četrkājaino vaininieku tiešu uz turieni. Vispirms jau Keris parādījās ar manu sakodīto mednieku cepuri zobos. Pēc tam līdzīgā kārtā atguvu cimdsus. Bet mačeti atradu es pats. Šis ceturtais gājiens bija īpaši interesants, tāpēc, ka orientēties nācās tikai pēc purva malas māju ugunīm. Lai cik nedroši man tas likās, tomēr biju pareizi sapratis, kur ir Rolanda Družoka atpūtas vieta ar daudzajām ēkām. Tāpat konstatēju Liepleju, Lejasāres un Vīnkalnu atrašanās vietas.

Valtersalas purvs ir palicis apmēram tāds pats, kā bijis. Bet apkārtnē Ozolkalna virzienā spēcīgi izmainījusies. Meliorācijas darbu rezultātā iztaisnota upīte, likvidēts agrākais dzirnavu dīķis. Taču purva objekts prasa vēl izpēti. Jo vietumis es redzēju it kā dažus akmeņu krāvumus, kur varētu atzīmēt kaut ko vēsturisku. Jāpiezīmē, ka pirmais vārds „Valtersala” bija neliela saliņa, kuru apdzīvoja Siekstiņu ģimene. Vecos žurnālos ir redzēts attēls, kā pēc Pirmā

pasauls kara Siekstiņi dzīvo zemnīcā. Vēlāk Valtersalas vārdu piedēvēja lielākajam klajumam mežā. Tur atradās trīsdesmito gadu saimniecības „Puķudruvas” un „Auzdruvas”. Caur šo lielo Valtersalu veda ceļš no Mētrienas – Ļaudonas šosejas uz Veprakalnu. Vēl sešdesmito gadu sākumā tur bija daudzas pamestas lielas dzīvojamās un saimniecības ēkas. Jo saimnieki tika pārcelti uz centriem.

Ejot Valtersalas ceļu, mednieku valodā bija apzīmēta vieta – „skurstenis”. Gadus divdesmit tur rēgojās tikai mājas skurstenis, ceriņu un akāciju apstādījumi. Bet vēl tuvāk lielceļam atrodas galīgi neizpētīta vieta – Pirmā pasaules kara laika ierakumi ar dziļiem grāvjiem, labi redzamām komandpunktu atliekām. Ar labu gribu un Valsts Mežu dienesta pretimnākšanu, vēsturiskā vieta būtu atjaunojama.

Arī mūsdienās purva lielie ūdeņi tika

Tāds tovakar bija mūsu pavadonis – mēness.

izmantoti. 1978. gada 28. martā mednieku kolektīvs atjaunoja veco dzirnavu dīķi pie Alejām, izcērtot kokus un aizsprostojot Žagatiņas upīti. Tika pārpludināta visa ieleja. Bija tāds rīts, ka mēs ar Rūdolfu Geidu aizbraucām pārbaudīt ūdens līmeni un bijām pārbijušies – ūdens jau gāja pāri lielceļam. Steigšus atvērām aizvarus,

lai normalizētu ūdens līmeni. Pretējā gadījumā varēja apstāties visa satiksme uz Jēkabpils pusi. 1978. gada pavasarī Laimonis Grudulis no zivju audzētavas Nagļos atveda un ielaida dīķī karpu mazuļus. Pēc gadiem aizsprosts tika nojaukts, jo sākās meliorācijas darbi un uzskatīja, ka dīķis traucēs zemu nosusināšanai. Visas zivis tika izķertas. Bija daudz karpu un vēl vairāk līdaku. Tā bija liela kļūda, ka līdakas palika dīķī, kas samazināja karpu skaitu. Pasākumu ļoti atbalstīja toreizējais kolhoza priekšsēdētājs Anatolijs Dmitrijevs. Viņu arī redzat talkas dalībnieku vidū. Talkā piedalījās Rūdolfs Geida,

Jānis Edelbergs, Andrejs Gruduls, Gūnārs Šlosers, Filips Skudra, Jānis Blūms, Pēteris Zvejsalnieks

Daļēji manu klejojumu gaitas ir atspoguļotas „Mētrienas Dzīves” 2019. gada augusta numurā.

Ilmārs Grudulis
Solvītas Stulpiņas foto

Jaunā gada medības

MEDĪBAS. MAKŠKERĒŠANA

Uz vasaras un rudens fona janvāra medības bija diezgan pieticīgas. Notika medības ar dzinējiem – 4., 11., 25. un 26. janvārī.

25. janvārī medībās neatšķanēja neviens šāviens. Tomēr medībās kopējais dalībnieku skaits bija liels. Daudzi ieinteresētie gāja arī par dzinējiem.

Ļoti organizēti medības vadīja Intars Jurgis. Ar janvāra mēnesi kolektīvās medības ar dzinējiem ir beigušās. Turpmāk atļautas ir individuālās medības uz mežacūkām, bebrim, caunām, jenotsuņiem, lapsām un vilkiem, lūšiem limita robežās.

Māris Macijevskis ķer bebrus. Ir tautā paruna – neķer bebru ar cauru maisu! Bet Māris to dara ar slazdiem. Līdz 15. aprīlim, kad beidzas bebru medību termiņš, Māris nolēms apsaimniekot lielākos Mētrienas pagasta novada grāvjus un upītes, kur bebri nodara vislielākos postījumus. Līdz 1. februārim viņš notvēris 17 grauzējus. Medību objekti, mednieku valodā ru-

nājot, Šutova un Zvaigznes vietas, Kazusala, grāvji pie Gravāniem. Pašreiz darbība izvēsta grāvju sistēmā pie „vecajām darbnīcām” līdz Lejasskolai. Attēlā jūs redziet Māri ar pirmo notverto lielo bebru pie Lejasskolas.

Kolektīva valde
Foto no personīgā arhīva

Mētrienas medniekiem un makšķerniekiem!

Pagājušais 2019. gads bija veiksmīgs gan vieniem, gan otriem.

Mednieki izpildīja gada limitus stirnu, aļņu, staltbriežu medībās. Gada laikā krita vairāki lūši un vilki.

Atzinība rudens kolektīva medību vadītājam Intaram Jurgim. Gods un cieņa Rozišu ģimenei par plēsīgo zvēru iznīcināšanas organizēšanu.

Sevišķi atzīmējams tas, ka gandrīz visās Austrumlatvijas makšķerēšanas sacensībās piedalījās Rolands Kaļeņikovs ar saviem Mētrienas makšķerniekiem.

2019. gadā Aiviekstē tika noķerti labi sapalu un raudu lomi.

Novēlu visiem medniekiem un makšķerniekiem tikpat veiksmīgu nākamo gadu! Un tomēr, lai paliek spēkā vecu vecais teiciens – ne spalviņas, ne asakas!

Ilmārs Grudulis,
Mētrienas mednieku un
makšķernieku kolektīva
Goda priekšsēdētājs

**...Mētrienā teātris spēlēts jau no 1911.gada,
Režisora Pētera Sprūda vadībā...**

7.martā 17:00

Mētrienas tautas namā

Amatierteātra kolektīvs

"Maska Rāde"

**savā 10 gadu jubilejā dāvina skatītājiem
pirmizrādi**

S. Bērziņa

"Neveiksmnieka veiksmē"

**Būsim priecīgi skatītāju rindās redzēt aktierus,
kuri kaut vienu reizi ir spēlējuši kādā izrādē**

Ļeeja bez makas

Izdevējs – Mētrienas pagasta pārvalde. Reģ. Nr. 90000054731, pagasta pārvaldes tālr. 64826031, 64826033, fakss 64826031.
Avīzes redaktore Solvita Stulpiņa. Redkolēģija – Valda Otware, Jolanta Vītola, Līga Pastare, Marija Beģe-Begge, Vallija Sīpola,
Eleonora Rimša, Ilmārs Grudulis.

Iespiests SIA "Erante" tipogrāfijā. Tālr. 25767030